

مقایسه ابراز وجود و سازگاری زناشویی بین زوجین متقاضی طلاق و عادی

شهرستان شیراز

آیلار تن آسان : دانشجوی رشته روان شناسی مقطع کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز

محیا ناصح : دانشجوی رشته روان شناسی مقطع کارشناسی دانشگاه پیام نور واحد شیراز

مریم رنجبر : دانشجوی رشته روان شناسی مقطع کارشناسی دانشگاه پیام نور واحد شیراز

مehشید فراچی : دانشجوی رشته روان شناسی مقطع کارشناسی دانشگاه پیام نور واحد شیراز

چکیده

مقدمه: در جامعه امروزه با افزایش میزان آمار طلاق و اثرات آن بر جامعه و کانون خانواده باعث شده است که پژوهشگران به دنبال بررسی علت های آن باشند. به همین منظور هدف اصلی پژوهش حاضر مقایسه ابراز وجود و سازگاری زناشویی بین زوجین متقاضی طلاق و عادی است.

روش تحقیق: روش تحقیق پژوهش حاضر از نوع زمینه یابی، مقایسه ای می باشد و نمونه گیری به صورت تصادفی ساده انجام شده است. جامعه آماری شامل ۵۰ نفر زوجین عادی و ۵۰ نفر زوجین متقاضی طلاق در شهر شیراز می باشد (جمعاً ۱۰۰ نفر). ابزار جمع آوری اطلاعات شامل مقیاس ۱۵ سوالی سازگاری زناشویی (lock Wallace, 1959) و مقیاس ۴۰ سوالی ابراز وجود (Gambriel and richy, 1975) می باشد.

یافته ها: یافته ها نشان دادند که ابراز وجود و سازگاری بین زوجین متقاضی طلاق و عادی متفاوت است.

نتیجه گیری: این مطالعه نشان داد که در زندگی زناشویی، سازگاری و ابراز وجود، از تاثیر بسزایی برخوردار است. در واقع هرچه زوجین بتوانند احساسات و نظرات و نگرش های خود را بدون اضطراب بیان کنند و رضایت بیشتری در زندگی خود از یکدیگر داشته باشند؛ میزان طلاق کاهش می یابد.

واژگان کلیدی: زوجین ، زناشویی، ابراز وجود، سازگاری، متقاضی طلاق، عادی

مقدمه

طلاق یکی از عوامل ایجاد کننده اختلال و آشفتگی در زندگی انسان هاست (rossi, holtzworth, munroe & rudd, 2016). امروزه طلاق مانند ازدواج امری عادی تلقی میشود و آمار و ارقام نشان میدهد که ایران چهارمین کشور پر طلاق دنیاست (گلستانه و همکاران، ۱۳۹۸). طلاق به عنوان انحلال ازدواج تعریف میشود و باعث احساس گناه و کاهش اعتماد به نفس فرد میگردد (smith & greenaway & clark, 2017). لازم به ذکر است مهمترین عامل شاخص و تعیین کننده در طلاق، کیفیت و نوع رابطه زن و شوهر است (براهانی و عبدی زاده، ۱۳۹۶). زوجین متقاضی طلاق دارای مشکلات فراوانی از جمله ضعف در الگوهای ارتباطی، مشکلات مربوط به رضایت، صمیمیت و سازگاری زناشویی هستند (گلستانه و همکاران، ۱۳۹۸). به نظر میرسد ابراز وجود از اهمیت ویژه ایی در رضایتمندی زناشویی بهره مند است (نامنی و شهابی، ۱۴۰۰). جرات ورزی یا ابراز وجود را میتوان قلب رفتار میان فردی (lin & partners, 2004) یا مهارت ارتباط میان فردی برشمرد (Alberti & Emmons, 1977). ابراز وجود حاکی از توانایی ابراز صادقانه نظرات، احساسات و نگرش ها بدون احساس اضطراب است (wanger & partners, 2006). باید توجه داشت که حالت قاطعانه و تمایل به ابراز وجود نه تنها خشم و تحریکات دیگر را در بر میگیرد، بلکه همه نوع احساسات و از جمله احساسات گرم و شدیداً محبت آمیز را شامل میشود (نیسی و شهنی ییلاق، ۱۳۸۰). همچنین در بررسی زوجین متقاضی طلاق، مفهوم سازگاری جایگاه ویژه ایی دارد (زارع و همکاران، ۱۳۹۷). سازگاری زناشویی وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساس ناشی از خوشبختی و رضایت از همدیگر دارند (Peterson & partners, 2014). سازگاری زناشویی مستلزم بلوغی است که رشد و انطباق با آن در رابطه زوجی درک میشود، اگر این رشد کامل درک و تجربه نشود، نابودی رابطه زناشویی غیر قابل پرهیز است (یوسفی و همکاران به نقل از اسپیرینگ و کال، ۱۴۰۰). تحقیقات گذشته هم تاثیرات سازگاری زناشویی و ابراز وجود را در بین زوجین متقاضی طلاق و عادی نشان داده اند از جمله (اکبری علی اباد و پیراسته مطلق، ۱۳۹۰) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که بین ابراز وجود در زنان متقاضی طلاق و عادی تفاوت معنا داری وجود دارد و زنان عادی از میزان ابراز وجود بالاتری برخوردارند، همچنین نتایج تحقیق (مطهری راد، بهروزی و برومند نسب، ۱۳۹۸) نشان داد که بین زوجین متقاضی طلاق و عادی در زمینه های ویژگی های شخصیتی، روان رنجوری، برونگرایی، گشودگی، سازگاری و موارد دیگر در ارتباط، تفاوت معنی داری وجود داشت. (زرنندی، ۱۳۹۰) در پژوهشی با هدف بررسی رابطه بین ترکیب سبک دلبستگی زوج ها و سازگاری زناشویی نشان داد که ترکیب سبک دلبستگی زوج ها و سازگاری زناشویی متفاوت را رقم میزند، به نحوی که زوج های مرد سازگاری زناشویی بالاتری نسبت به زنان دارند. همچنین در پژوهش های (Berzsonyak & whisman, 2009) و (trudel, 2010) زنان سازگاری زناشویی کمتری را نسبت به مردان گزارش کردند.

با توجه به مسائل مطرح شده تحقیق حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوال است که آیا ابراز وجود و سازگاری زناشویی در بین زوجین عادی و متقاضی طلاق متفاوت است یا خیر؟!

روش تحقیق

روش تحقیق حاضر از نوع زمینه یابی، مقایسه ای می باشد. جامعه پژوهش حاضر کلیه زوجین عادی و کلیه زوجین متقاضی طلاق استان فارس، شهرستان شیراز است. نمونه پژوهش عبارت بودند از ۵۰ نفر زوجین عادی و ۵۰ نفر زوجین طلاق که با پخش

پرسشنامه ها در کلینیک های روانشناسی، دفاتر و کالت و آشنایان به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات شامل مقیاس ۱۵ سوالی سازگاری زناشویی لاک والاس بود این مقیاس به وسیله لاک والاس در سال ۱۹۵۹ طراحی شد که میزان موفقیت همسران را در خصوص فعالیت های دخیل در سازگاری زناشویی را میسنجد. پایایی آزمون ۰/۹۰ و روایی آن برای ارزیابی سازگاری زناشویی مطلوب است و اعتبار آن با استفاده از دو روش آلفای کرنباخ و تنصیف به ترتیب برای کل پرسشنامه ۰/۷۱ و ۰/۹۲ است. این آزمون توسط مومن زاده ۱۳۸۴ در ایران ترجمه شده است و مقیاس ۴۰ سوالی ابراز وجود گمریل و ریچی که در سال ۱۹۷۵ ساخته شده است که سطح جرات ورزی افراد را میسنجد که شامل دو قسمت است یک سمت به اندازه گیری درجه یا میزان ناراحتی فرد اختصاص دارد و قسمت دیگر آن احتمال بروز رفتار جراتمندانه را مورد سنجش قرار می دهد. روایی آن بین ۰/۳۹ تا ۰/۷۰ است و پایایی آن ۰/۸۱ است این آزمون را متخصصان دانشگاه علوم تربیتی و روانشناسی علامه طباطبائی و دانشگاه اصفهان در سال ۷۵-۷۴ تایید کردند. در نهایت داده ها با استفاده از نرم افزار spss و آزمون t مستقل تحلیل شد.

یافته ها:

فرضیه شماره یک- ابراز وجود بین زوجین متقاضی طلاق و عادی متفاوت است.

برای آزمون این فرضیه از آزمون T مستقل استفاده گردید. نتیجه این آزمون در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ابراز وجود بین زوجین متقاضی طلاق و عادی

متغیر	تعداد	میانگین	درجه آزادی	T	سطح معناداری
طلاق	۵۰	۴۹/۵۶	۲۹۸	۰/۱۴	۰/۰۰۵
عادی	۵۰	۶۲/۲۰			

نتایج بررسی فرضیه اول پژوهش مشخص کرد که سطح معناداری برابر ۰/۰۰۵ گردیده از آنجا که سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ میباشد نتیجه می گیریم که بین ابراز وجود بین زوجین متقاضی طلاق و عادی تفاوت معنی داری وجود دارد. طوریکه ابراز وجود زنان متقاضی طلاق کمتر از زنان دیگر هست.

فرضیه شماره دوم- سازگاری زناشویی بین زوجین متقاضی طلاق و عادی متفاوت است.

برای آزمون این فرضیه از آزمون T مستقل استفاده گردید. نتیجه این آزمون در جدول زیر ارائه شده است.

جدول سازگاری زناشویی بین زوجین متقاضی طلاق و عادی

متغیر	تعداد	میانگین	درجه آزادی	T	سطح معناداری
طلاق	۵۰	۵۳/۴۳	۲۹۸	۰/۱۴	۰/۰۰۵
عادی	۵۰	۷۱/۳۱			

نتایج بررسی فرضیه دوم پژوهش مشخص کرد که سطح معناداری برابر ۰/۰۰۵ گردیده از آنجا که سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ میباشد نتیجه می گیریم که بین سازگاری زناشویی بین زوجین متقاضی طلاق و عادی تفاوت معنی داری وجود دارد. طوریکه سازگاری زنان متقاضی طلاق کمتر از زنان دیگر هست.

بحث و نتیجه گیری:

نتایج پژوهش حاضر نشان می دهد که ابراز وجود بین زوجین متقاضی طلاق و عادی و همچنین سازگاری زناشویی بین زوجین طلاق و عادی تفاوت معنا داری وجود دارد، در نتیجه فرضیه اصلی تایید شد.

نتایج به دست آمده از این یافته ها با بسیاری از پژوهش های قبلی از جمله اکبری و پیراسته مطلق (۱۳۹۰)؛ مطهری راد، بهروزی و برومند نسب (۱۳۹۸)؛ زرنندی (۱۳۹۰)؛ برزیاک و ویسمن (۲۰۰۹) ترودل (۲۰۱۰) هم سویی دارد و پژوهش ناهمسو یافت نشد. بنابراین همان طور که قبلا گفته شد یکی از مهارت های اجتماعی با اهمیت ابراز وجود است ابراز وجود شامل رفتارهای است که فرد را قادر می سازد به منافع خود عمل کند و برای گرفتن حقوق خود بدون هیچ گونه اضطراب و بیان احساسات واقعی خود بیان کند. افراد با مهارت ابراز وجود ضعیف هم برای خود و هم دیگران مشکلات را به وجود می آورند ریشه بسیاری از مشکلات ما در روزمره همچون کم رویی خجالت، اضطراب و احساس انزوا و افسردگی در نبود مهارت ابراز وجود و قاطعیت ورزی و جرات مندی است . همچنین نبود ابراز وجود به اضطراب اجتماعی انجامیده و افراد را آهسته به پیرامون می راند و منزوی میکند و بسیاری از رفتار های انسان را مختل میکند . زوجینی که ابراز وجود بالاتری دارند نیاز ها و درخواست های خود را آشکار بیان میکنند بدون آنکه احساس کمبود و کاستی کنند و همچنین زوجین از قدرت انتخاب و جرات مندی و قبول تفاوت ها و انتقاد کردن برخوردار باشند سازگاری بالاتری نیز دارند. مطالعه حاضر نیز همچون بسیاری از پژوهش های دیگر دارای محدودیت بود. یکی از این محدودیت ها دشواری جلب رضایت متقاضیان طلاق جهت پاسخگویی به پرسش نامه به دلیل تنش ها و استرس های ناشی از طلاق، دیگری انجام پژوهش در یک شهر تعمیم نتایج آنها را محدود می کند. پیشنهاد می شود چنین پژوهش های در حجم وسیع تر و جامعه اماری دیگری انجام گیرد به علت تفاوت فرهنگی و اجتماعی پیشنهاد می گردد پژوهش مشابهی در دیگر شهر ها هم انجام گرفته و نتایج مورد مقایسه قرار گیرد. باتوجه به اهمیت نهاد خانواده در ایران و نقش کلیدی و موثر که زوج ها در پایه ریزی و استمرار خانواده های

مستحکم و بادوام ایفا میکند . لذا پیشنهاد میشود آموزش های ابراز وجود، حق انتخاب و جرات ورزی و انتقاد پذیری را به نوجوانان آموزش داده شود و آموزش شیوه های درست رفتاری از طریق برگزار دوره های آموزشی قبل از ازدواج تحت عنوان ابراز وجود و عزت نفس ترویج فرهنگ مراجعه ی خانواده در هنگام بروز اختلافات.

منابع:

- اکبری علی آباد، ط، پیراسته مطلق، ع (۱۳۹۰)، مقایسه ابراز وجود و ویژگی های شخصیتی زنان مراجعه کننده به دادگاه های خانواده و زنان عادی، دومین همایش ملی روانشناسی، روانشناسی خانواده مروودشت
- براهانی زاده، ش و عبدی، ر (۱۳۹۶)، ابعاد تاریک شخصیت، صمیمیت و نگرش نسبت به خیانت در زنان و مردان متقاضی طالق، روانشناسی معاصر، (۱۲) ۳۱۷-۳۲۰
- زارع، ر، صنیعی، م، سعادتی شامیر، ا (۱۳۹۷)، اثر بخشی زوج درمانی گاتمن بر عملکرد خانواده و سازگاری زناشویی در زوجین متقاضی طلاق، نشریه پژوهش توانبخشی در پرستاری، دوره ۵، شماره ۲
- زرنندی، ع (۱۳۹۰)، بررسی رابطه بین ترکیب سبک دلبستگی و رضایت زناشویی زوجین، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه تهران
- نامنی، ا و شهابی، آ (۱۴۰۰)، اثر بخشی تلفیق دو روش راه مدار و روایتی بر ابراز وجود و صمیمیت زناشویی زنان در استانه طالق، فصلنامه خانواده پژوهی، (۶۸) ۶۴۹-۶۷۲
- نیسی، ع، شهنی ییالق، م (۱۳۸۰)، تاثیر آموزش جرات ورزی بر ابراز وجود، عزت نفس، اضطراب اجتماعی و بهداشت روانی دانش آموزان پسر مضطرب اجتماعی دبیرستان شهرستان اهواز، مجله علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، شماره ۱ و ۲
- گلستانه، م، محنایی، س، پولادی ریشهری، ع، کیخسروانی، م (۱۳۹۸)، اثر بخشی زوج درمانی به روش طر حواره درمانی یونگ بر سازگاری زناشویی و طالق عاطفی در زوجین متقاضی طالق شهر بوشهر، مجله روانشناسی اجتماعی، (۵۱) ۱۰۹-۱۱۸
- مطهری رادم، بهروزی، ن، برومند نسب، م (۱۳۹۸)، مقایسه زوجین متقاضی طالق و عادی از لحاظ روان آزردهی، سازگاری و اقتصادی، اجتماعی، مذهبی و تنظیم عواطف، بینش، قاطعیت در ارتباط
- یوسفی، ز، پاداش، ز، عابدی، م، ترکان، ه (۱۴۰۰)، اثر بخشی مشاوره زناشویی به روش گاتمن بر رضایت زناشویی و سازگاری زناشویی زنان متأهل متمایل به طالق، ماهنامه علوم روان شناختی، دوره ۲۰، شماره ۱۰۴

Alberti, R. E., & Emmons, M. L. (1977). Your Perfect Right. Human Sciences Press

Brezsnyak, M., & Whisman, M. (2009). Sexual desire and relationship functioning; It's effect of marital Satisfaction and power. Journal of sex and marital therapy, 30(3):199-217.

Lin, Y., Shiah, S., Chang, Y. C., Lai, T., Wang, K. Y., & Chou, K. R. (2004). Evaluation of an assertiveness training program on nursing and medical student's assertiveness, Self-esteem, and interpersonal communication satisfaction. Nurse Education Today, 24, 656-665.

Peterson-post KM. 2014, PERCEIVED CRITICISM AND MARITAL ADJUSTMENT PREDICT DEPRESSIVE SYMPTOMS IN A COMMUNITY SAMPLE. BEHAV THER, 45(4). 564-75.

Rossi, F.S, Holtzworth-Munroe, A., & Rudd, B. N. (2016). Intimate partner violence and child custody evaluations: applied research for the family. Journal of child custody, 9(4), 250-309.

Smith-Greenaway, E., & Clark, S. (2017). Variation in the link between parental divorce and children's health disadvantage in low and high divorce settings. SSM-population health, 3,473486.

Trudel , G.(2010). Sexuality and marital life: Result of survey. Jounal if sex Research,28(3):229-240.

Wagner M, Frumpier A, Wojtazczyk A, Smith T. (2006). Appropriate and inappropriate uses of humor by teachers. Communication education 2006; 55(2): P. 209-226.

Comparison of self-expression and marital compatibility of couples applying for divorce and ordinary couples of Shiraz city

Tanasan Aylar : Bachelor's degree student of Psychology, Islamic Azad University, Shiraz branch

Naseh Mahya : Bachelor's degree student of Psychology, Payam Noor University, Shiraz branch

Ranjbar Maryam : Bachelor's degree student of Psychology, Payam Noor University, Shiraz branch

Farahi Mahshid : Bachelor's degree student of Psychology, Payam Noor University, Shiraz branch

Abstract

Introduction: In the society, with the increase in the number of divorce statistics and its growth of the society and the family center, researchers have sought to investigate its causes. For this reason, the main goal of the current research is to compare the marital compatibility between divorce-seeking and normal couples.

Research method: The research method of the current research is about the type of contextualization, comparison, and simple random sampling was done. The statistical population includes 50 normal couples and 50 couples applying for a divorce in Shiraz city (100 people in total). The data collection tool includes 15 marital adjustment questions (Locke Wallace, 1959) and the result of 40 existential questions (Gambrill and Richey, 1975).

Findings: The findings show that it is determined that the compatibility between divorce-seeking and normal couples is different.

Conclusion: This study showed that there is a significant effect of compatibility and presentation in married life. In fact, the more couples have their experiences, opinions and attitudes without expression and satisfaction in their lives, the divorce rate will decrease.

Key words: couple, marriage, self-expression, compatibility, divorce applicant, normal